

SENAT DE BELGIQUE**SESSION DE 1975-1976**

10 JUIN 1976

Projet de loi modifiant la loi du 11 juillet 1973 modifiant la loi du 29 mai 1959 modifiant certaines dispositions de la législation de l'enseignement

RAPPORT

**FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'EDUCATION NATIONALE
PAR M. LAUSIER**

Discussion générale

Un membre n'est pas d'accord avec l'ordre des travaux. Le texte de l'avant-projet a été déposé en séance. Il considère que cette discussion ne peut avoir lieu avant celle de la proposition de loi concernant l'enseignement de l'architecture qui avait été prévue en second point de l'ordre du jour.

Le Président fait remarquer qu'un projet de loi a toujours droit à la priorité.

Sur demande d'un commissaire, la Commission procède à un vote. Elle se prononce pour l'examen immédiat de l'avant-projet de loi, par 11 voix contre 2 et 1 abstention.

Ont participé aux travaux de la Commission :

Membres effectifs : MM. Lindemans, président; Bourgeois, Coppieters, Daulne, De Bondt, De Facq, Mmes Delepierre, Delvaux-Gabriel, M. Gijs, Mme Hanquet, MM. Leemans, Mesotten, Mme Staels-Dompas, MM. Vandersmissen, Van Hoeylandt et Lausier, rapporteur.

R. A 10514*Voir :***Document du Sénat :**

882 (1975-1976) : N° 1 : Projet de loi.

BELGISCHE SENAAAT**ZITTING 1975-1976**

10 JUNI 1976

Ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 11 juli 1973, zelf wijzigend de wet van 29 mei 1959, wijzigend sommige bepalingen van de onderwijswetgeving

VERSLAG

**NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
NATIONALE OPVOEDING UITGEBRACHT
DOOR DE HEER LAUSIER**

Algemene bespreking

Een commissielid gaat niet akkoord met de regeling van werkzaamheden. Het voorontwerp is ter vergadering ingediend. Hij meent dat het niet mag worden besproken vóór het voorstel van wet houdende organisatie van het architectuuronderwijs dat als tweede punt op de agenda staat.

De Voorzitter merkt op dat een ontwerp van wet steeds voorrang heeft.

Op verzoek van een commissielid gaat de Commissie over tot een stemming. Zij spreekt zich voor het onmiddellijk onderzoek van het voorontwerp van wet uit met 11 tegen 2 stemmen, bij 1 onthouding.

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

Vaste leden : de heren Lindemans, voorzitter; Bourgeois, Coppieters, Daulne, De Bondt, De Facq, Mevr. Delepierre, Delvaux-Gabriel, de heer Gijs, Mevr. Hanquet, de heren Leemans, Mesotten, Mevr. Staels-Dompas, de heren Vandersmissen, Van Hoeylandt en Lausier, verslaggever.

R. A 10514*Zie :***Gedr. St. van de Senaat :**

882 (1975-1976) : N° 1 : Ontwerp van wet.

Un membre déclare, tout en acceptant la modification de l'ordre du jour, car il ne faut pas créer de vide juridique, qu'il ne peut admettre la façon irrégulière et précipitée avec laquelle le Gouvernement procède. Il demande que de telles situations ne se reproduisent plus.

Un autre membre demande que le Ministre fasse un exposé introductif. Ce dernier accepte et fait lecture de l'exposé des motifs tel qu'il est repris dans le projet.

Un membre pose trois questions :

1. Le texte implique-t-il que, jusqu'en 1977, dans le subventionné, un intérimaire pourra faire l'objet d'une nomination définitive ?

Le Ministre répond que rien n'est changé à la situation actuelle. Le texte ne fait que la prolonger pour une durée d'un an.

2° Le commissaire sait que l'on travaille à l'élaboration d'un statut pour le personnel de l'enseignement subventionné, statut s'inspirant de celui des agents de l'Etat. Il demande si les organisations syndicales sont d'accord sur le principe.

Le Ministre répond que ce sont les organisations syndicales qui sont demandereses. Les membres de l'enseignement de l'Etat ne peuvent que manifester leur accord, car il est normal qu'ils considèrent que la souplesse actuelle dans le subventionné apporte une discrimination qui les lèse.

Le cabinet du secteur français a rédigé un texte complet qui vient d'être soumis au cabinet de l'autre secteur dont l'accord est imminent. Dès que celui-ci sera obtenu, le texte sera adressé simultanément aux organisations syndicales, aux pouvoirs organisateurs et aux membres de la commission du pacte scolaire.

3° Les pouvoirs organisateurs devront se conformer au statut puisque celui-ci sera imposé par arrêté royal. Mais un pouvoir organisateur pourra-t-il imposer des conditions supplémentaires d'engagement, par exemple l'examen d'aptitude ?

Le Ministre répond par l'affirmative. Le fait d'être porteur des titres requis ou suffisants constitue une condition nécessaire, mais il est évident que l'on ne peut obliger un pouvoir organisateur à engager n'importe quel candidat qui les porte. On peut imaginer, par exemple, qu'un pouvoir organisateur impose des priorités.

Un membre se déclare déçu par le retard mis à prendre les dispositions légales relatives au statut dans le subventionné et à la détermination des titres requis et suffisants, dispositions dont l'exécution rapide avait été demandée lors de la discussion du budget de l'Education nationale. Il rappelle que le statut administratif en vigueur dans l'enseignement de l'Etat ne l'est pas dans le subventionné, sauf pour ce qui concerne les congés de maladie et d'accouchement. Par exemple, les dispositions relatives au recyclage ne sont

Een commissielid verklaart de wijziging van de agenda te aanvaarden omdat men geen juridisch vacuum mag scheppen, maar zegt dat hij niet de onregelmatigheid en overhaasting kan dulden waarmee de Regering te werk gaat. Hij vraagt dat dergelijke situaties zich niet meer zouden voordoen.

Een ander commissielid vraagt dat de Minister een inleidende uiteenzetting zou houden. Deze gaat op dat verzoek in en doet voorlezing van de memorie van toelichting zoals zij in het ontwerp is opgenomen.

Een commissielid stelt drie vragen :

1. Houdt de tekst in dat in het gesubsidieerd onderwijs een interimaris in vast verband zal kunnen worden benoemd tot in 1977 ?

De Minister antwoordt dat in de huidige toestand niets wordt gewijzigd. De tekst verlengt die slechts voor een jaar.

2° Het commissielid weet dat er gewerkt wordt aan een statuut voor het personeel van het gesubsidieerd onderwijs, welk statuut geïnspireerd is op dat van de Rijksambtenaren. Hij vraagt of de vakorganisaties het eens zijn met het principe.

De Minister antwoordt dat het de vakverenigingen zijn die er om hebben gevraagd. Het personeel van het Rijks-onderwijs kan er slechts mede instemmen want het is normaal dat zij de tegenwoordige soepelheid in het gesubsidieerd onderwijs beschouwen als een nadelige discriminatie.

Het kabinet van de Franse sector heeft een volledige tekst opgesteld die onlangs is voorgelegd aan het kabinet van de Nederlandse sector, dat eerlang zijn instemming ermede zal betuigen. Zodra dit is gebeurd zal de tekst terzelfder tijd worden medegedeeld aan de vakverenigingen, de inrichtende machten en de leden van de Schoolpactcommissie.

3° De inrichtende machten zullen zich naar dat statuut moeten schikken aangezien het bij koninklijk besluit zal worden verplicht gesteld. Kan een inrichtende macht bijkomende voorwaarden opleggen voor de indienstneming van leerkrachten, bijvoorbeeld een bekwaamheidsexamen ?

De Minister antwoordt hierop bevestigend. Het bezit van de vereiste diploma's is een noodzakelijke voorwaarde, maar het is duidelijk dat men een inrichtende macht niet kan verplichten onverschillig welke houder van die diploma's in dienst te nemen. Men kan zich bijvoorbeeld voorstellen dat een inrichtende macht prioriteiten stelt.

Een lid zegt dat hij teleurgesteld is over het uitblijven van de wettelijke bepalingen betreffende het statuut in het gesubsidieerd onderwijs en de vaststelling van de vereiste diploma's, hoewel bij de bespreking van de begroting van Nationale Opvoeding is aangedrongen op een snelle totstandkoming van die bepalingen. Hij zegt dat het administratief statuut voor het Rijksonderwijs niet geldt voor het gesubsidieerd onderwijs, behalve voor wat de ziekte- en bevallingsverloven betreft. De bepalingen betreffende de

pas appliquées dans le subventionné. Il croit qu'un arrêté distinct, même incomplet, aurait pu être publié, car le projet qui prolonge la situation actuelle diffère une solution d'ensemble.

Le même membre examine ensuite certaines conséquences sociales de la réaffectation. Il signale que l'arrêté royal qui organise cette réaffectation comporte une contradiction qu'il demande au Ministre de faire disparaître. A cause de la possibilité de réaffectation, un stagiaire en règle pour être l'objet d'une nomination ne peut l'obtenir même s'il occupe une place vacante. S'il est exclu de cet emploi, il peut être conduit au chômage.

Mais il rend hommage au Ministre et à ses collaborateurs pour le travail impressionnant fourni par la publication, au cours des dernières semaines, de nombreux arrêtés royaux réglant la question des titres de capacité, apportant de la sorte une solution à certains problèmes, problèmes dont on attendait le règlement depuis bien des années. La parution du statut est proche, c'est la dernière fois que des mesures de prorogation seront prises.

Un autre commissaire manifeste son scepticisme : la date du 1er septembre 1977 est-elle bien réaliste ? Le statut sera-t-il prêt à cette date ?

Le Ministre affirme que le statut sera mis en vigueur pendant l'année scolaire prochaine. L'arrêté royal sera pris dans les semaines qui viennent. Le statut sera effectif au 1er janvier 1977.

Pour ce qui concerne les titres requis et suffisants, il s'est avéré qu'il n'était plus possible, dans l'état actuel des négociations, d'être prêt pour l'année scolaire 1976-1977. Il est plus sage de reporter la décision, mais les pouvoirs organisateurs devront être en mesure de préparer à loisir la rentrée de septembre 1977, en fonction des nouvelles dispositions.

Pour les problèmes de la réaffectation, un accord entre les organisations syndicales et le Ministre est intervenu. Un arrêté royal va paraître au *Moniteur belge* qui améliorera la situation actuelle.

Le commissaire qui était intervenu à ce sujet pense que cela n'apportera qu'une solution partielle. Le membre du personnel désigné, après le 1er septembre 1974, à un emploi vacant et ayant 240 jours de service prestés après l'âge requis par catégorie de diplôme, ne peut pas être nommé à titre définitif. Il y a, sur ce point, une contradiction dans l'arrêté royal de réaffectation, qui accorde, d'une part, une priorité de désignation à un emploi vacant, tout en excluant, d'autre part, la possibilité d'une nomination définitive. Le Ministre déclare qu'il sera tenu compte des remarques du commissaire relatives à la contradiction qu'il a relevée.

Un autre membre pose à nouveau le problème des conditions supplémentaires imposées à des candidats dans l'enseignement subventionné, notamment des conditions relatives à des notions d'ordre public.

Le Ministre répond qu'il est souhaitable qu'un statut soit aussi uniforme que possible. En ce qui concerne les sanc-

herscholing, bijvoorbeeld, worden in het gesubsidieerd onderwijs niet toegepast. Hij meent dat men een afzonderlijk besluit had kunnen nemen, zelfs als het onvolledig was. Want het ontwerp waarmee de huidige toestand wordt verlengd, betekent dat de oplossing van het probleem in zijn geheel wordt uitgesteld.

Hetzelfde lid onderzoekt voorts enkele sociale gevolgen van de wedertewerkstelling. Hij wijst erop dat het desbetreffende koninklijk besluit een tegenstrijdigheid bevat en vraagt dat de Minister ze zou opheffen. Als gevolg van de mogelijke reffectatie kan een stagiair die de voorwaarden vervult, niet worden benoemd, zelfs indien hij een vakante plaats bekleedt. Verliest hij die betrekking, dan bestaat het gevaar dat hij werkloos wordt.

Maar hij brengt hulde aan de Minister en aan zijn medewerkers voor de indrukwekkende arbeid die werd gepresteerd door de publicatie tijdens de afgelopen weken van talrijke koninklijke besluiten die de kwestie van de bevoegdheidsbewijzen bepalen en daardoor problemen oplossen die reeds vele jaren op een regeling wachtten. Het statuut zal eerlang verschijnen; het is de laatste maal dat verlengingsmaatregelen worden genomen.

Een ander lid toont zich sceptisch : is de datum van 1 september 1977 wel realistisch ? Zal het statuut dan klaar zijn ?

De Minister bevestigt dat het statuut tijdens het volgende schooljaar van kracht zal worden. Het koninklijk besluit zal in de eerstvolgende weken worden genomen. Het statuut zal van toepassing zijn op 1 januari 1977.

Wat de vereiste titels betreft, is gebleken dat het, gelet op de huidige stand van de onderhandelingen, niet meer mogelijk was gereed te komen voor het schooljaar 1976-1977. Het is verstandiger de beslissing uit te stellen, maar de inrichtende machten moeten de mogelijkheid hebben het schooljaar 1977-1978 voor te bereiden in functie van de nieuwe bepalingen.

Met betrekking tot de wedertewerkstelling is een overeenkomst bereikt tussen de vakverenigingen en de Minister. In het *Belgisch Staatsblad* zal een koninklijk besluit verschijnen dat de huidige toestand zal verbeteren.

Het commissielid dat dit probleem ter sprake bracht, meent dat dit maar een gedeeltelijke oplossing zal zijn. Een personeelslid dat aangesteld is in een vacante betrekking na 1 september 1974 en reeds 240 dagen dienstprestatie bezat boven de diplomaanciënniteit, kan niet vast benoemd worden. Er is hier een tegenstrijdigheid in het koninklijk besluit van de reffectatie, enerzijds de voorrang om een vacante betrekking in te nemen en anderzijds de mogelijkheid tot vaste benoeming uitsluiten. De Minister verklaart dat rekening gehouden zal worden met de opmerkingen van het commissielid over de bestaande tegenstrijdigheid.

Een ander lid spreekt opnieuw van de bijkomende voorwaarden gesteld voor de kandidaten in het gesubsidieerd onderwijs, met name de voorwaarden betreffende begrippen van openbare orde.

De Minister antwoordt dat een statuut liefst zo eenvormig mogelijk moet zijn. Inzake tuchtstraffen dient overeenstem-

tions disciplinaires, des accords doivent être pris par les commissions paritaires, leurs propositions seront ratifiées par un arrêté royal. En ce qui regarde les exigences de certains contrats, il a été admis qu'on tiendrait compte du caractère spécifique de chaque enseignement. Il est donc normal que des différences se manifestent entre l'enseignement officiel, l'enseignement subventionné confessionnel et l'enseignement subventionné non confessionnel.

Le Ministre reconnaît que les appréhensions du commissaire quant aux conditions supplémentaires (par exemple l'interdiction de se présenter aux élections) ne sont pas sans fondement. Bien sûr, il y a la loi du 11 juillet 1973 sur la protection de la vie privée et les garanties constitutionnelles, mais il n'en reste pas moins vrai, qu'en dehors des prescriptions légales, dans l'enseignement libre, le contrat restera libre par définition.

Un membre fait remarquer que les limitations imposées dans le libre, en matière de candidature aux élections, n'existent pas dans l'enseignement provincial et dans l'enseignement communal.

Après avoir fait observer qu'il faut faire la différence entre le fait de poser une candidature et l'exercice même du mandat, le Ministre, interrogé sur le problème du congé politique, signale que deux projets sont à l'étude, un relatif au secteur privé, l'autre aux incompatibilités dans les services publics.

Les trois articles sont adoptés sans discussion.

Le projet de loi est adopté par 11 voix contre 1 et 2 abstentions.

Un membre justifie son vote négatif. Il n'a pas d'objection contre le texte. Mais il a, en son temps, rejeté la loi elle-même; il reste fidèle à sa position de principe.

Le présent rapport est approuvé à l'unanimité par les 14 membres présents.

Le Rapporteur,
J. LAUSIER

Le Président,
L. LINDEMANS

ming te worden bereikt in de paritaire comités; hun voorstellen zullen bij koninklijk besluit worden bekrachtigd. Ten aanzien van de eisen die in sommige contracten worden gesteld, is aangenomen dat het bijzonder karakter van iedere onderwijstak in aanmerking genomen zal worden. Het is dus normaal dat verschillen zullen optreden tussen het officieel onderwijs, het confessioneel gesubsidieerd onderwijs en het niet-confessioneel gesubsidieerd onderwijs.

De Minister geeft toe dat de vrees van het commissielid wat betreft de bijkomende voorwaarden (bijvoorbeeld verbod van kandidaatstelling bij verkiezingen) niet ongegrond is. Wij hebben weliswaar de wet van 11 juli 1973 op de bescherming van het privé-leven en de grondwettelijke waarborgen, maar het blijft toch zo dat het contract in het vrij onderwijs, afgezien van de wettelijke bepalingen, per definitie vrij zal blijven.

Een lid merkt op dat de beperkingen die in het vrij onderwijs zijn opgelegd inzake kandidaatstelling bij verkiezingen, niet bestaan in het provinciaal en het gemeentelijk onderwijs.

De Minister merkt op dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen een kandidaatstelling en de uitoefening van een mandaat. Ondervraagd over het probleem van het politiek verlof, zegt de Minister dat twee ontwerpen in studie zijn, een betreffende de particuliere sector en een ander betreffende de onverenigbaarheden in de openbare diensten.

De drie artikelen worden zonder bespreking aangenomen.

Het ontwerp van wet wordt aangenomen met 11 stemmen tegen 1 stem bij 2 onthoudingen.

Een lid verantwoordt zijn neen-stem. Hij is niet tegen de tekst, maar hij heeft te zijner tijd de wet zelf verworpen en hij blijft bij zijn principieel standpunt.

Dit verslag is goedgekeurd bij eenparigheid van de 14 aanwezige leden.

De Verslaggever,
J. LAUSIER

De Voorzitter,
L. LINDEMANS